VI. évfolyam 82. szám.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre ..... 24 kor. (12 frt
Félévre ..... 12 „ (6 „
Negyedévre ..... 6 „ (3 „
Egy hóra ..... 2 „ (1 „
Egyes szám ..... 8 fillér (4 kr.
Vidékre ..... 10 „ (5 „

Megjelenik mindennap korán reggel.
Ünnep és vasárnap után is.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL
Egyetem-utcza 7., (Lyceum-nyomda.

HIRDETÉSEK DIJA:
Négyszög centiméterenként 8 fillér.
Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek
Nyilttér soronként 40 fillér.

Kolozsvár, 1904. Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF. Kedd, márczius 22.

Szégyenhatározat.

Kolozsvár, márc. 22.

Kolozsvár sz. kir. város törvényhatósága tegnapi közgyülésén, a kolozsvári nemzeti szinház felépitése tárgyában, olyan határozatot hozott, mely örök szégyene városunknak, de örök szégyene mindazoknak is, kik ennek a határozatnak létrejöttét szavazatukkal elősegitették. Nem beszélünk azokról az értelmi szerzőkről, kik a határozat megszületésénél mint tudós nénikék a bábaság teendőit látták el. Hisz ezeknek ugy sincs egyéb feladatuk mint a mindenkori kormánynak engedelmeskedni. Ez az ő kötelességük, életcéljuk és létalapjuk. Helyeselnek mindent a mi a „magas“ kormánytól származik, vakon elfogadnak bármit, ha a miniszter »ő exelenciája« ugy kivánja és bizalmat szavaznak még az ördögnek is, ha ez van a kormányon. Nem néznek és nem látnak; nem gondolkoznak és nem értenek meg; nem hallgatnak meg és nem hallanak. Csak egyet tudnak. Figyelni a kormány szavára s földig görnyedni ennek egyetlen kézmozdulatára, egyetlen szempillantására. Olyanok mint a bábszinház figurái, kiket gazdájuk tetszés szerint rángat ide-oda. Ez a csupa statisztákból álló társaság: Kolozsvár város tisztviselői kara, mely bámulatra méltó egyetértéssel fog kezet és egyesül mindenkoron, ha arról van szó, hogy az egész magyar nemzet érdekével szemben a Bécsből dirigált magyar kormány akarata érvényesüljön. Ebben a tisztikarban nincs egyetlen férfiu sem, ki önérzettel azt merné mondani: „én mindenek előtt magyar vagyok s csak azután vagyok hivatalnok.«

Ebben a tisztviselői karban, mint egykoron Sodoma- és Gomorhában, nem találtatik egyetlen igaz ember, kiért érdemes lenne az öszszeseket megmenteni. Övék az oroszlánrész a tegnapi pyrhusi győzelemből, mert teljes számban leadott szavazatukkal ők döntötték el a szavazás eredményét.

Ámde evvel nem akarjuk kissebbiteni azok érdemét sem, kik mint bizottsági tagok oly mohó kéjjel emelték határozattá a szakosztályok javaslatát. És csodálatunknak és bámulatunknak adunk kifejezést azért, hogy oly ügybuzgósággal, oly lelkesültséggel és oly kitartóan küzdöttek az osztrák — mellett és a magyar — ellen. Csodáljuk a szavak özönét, az üres szólamok végtelenségét, melylyel »szavazatukat indoklandók« elárasztottak. Bámuljuk azt a különös vakmerőséget, melylyel, melleiket verve, hazafiasságukkal kérkedni nem átallották. A hamis jelszavak, a hangzatos frázisok áradatát zuditották reánk, hogy az igaz érvek naptiszta fényét és acélerősségét elhomályositsák és meggyengitsék. Ámde hasztalan! Mert az igazság kapuit nem lehet szélpuskával bedönteni és az argumentumok várát nem lehet papiros golyókkal rommá lőni.

Abban a harcban, mely ma a közgyülésen magyar és osztrák között folyt, most is, mind annyiszor, az osztrák győzött. Győzött, mert Bécs ugy akarta s magyar testvéreink a maguk győzelmét nem akarták. Ne beszéljünk tehát a magyar nemzeti dicsőségről, ne beszéljünk a magyar nemzet önállóságának, függetlenségének teljességéről, hatalmának terjesztéséről. Mert csak földet hordunk a hegyekre és vizet töltünk a tengerbe mindaddig, mig a magyar osztrákot szolgál. Avagy a magyar nemzet érdekét szolgálják-e azok, kik azt hirdetik, hogy a magyar épitőművészek nem tudnak szinházat épiteni, kik nyiltan hangoztatják, hogy valamint Allah egy és Mohamed az ő prófétája, azonképpen szinházat is csak Ausztria tud nekünk épiteni s ott is csak a Fellner és Hellmer cég, Azok az urak ne beszéljenek hazafiságról akkor, mikor a magyar géniuszt — arculcsapják, ne tanitsanak hazaszeretetre másokat, mikor nekik Bécs a — hazájuk. Ezzel a patentirozott hazaszeretettel dicsekedjenek azok előtt, kik gunykaczajjal fogadják a mai szégyenhatározatot s a külföld előtt majdan dicsekednek, hogy a magyarok maguk állitották ki szegénységi bizonyitványukat. Ezzel a hazafias érzéssel lehetnek jó — osztrákok, de magyarok nem lesznek — soha.

(ae.)

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Express tudósitás. —

Budapest, márc. 21.

Hihetetlen sóvárság lett urrá a folyosókon és a teremben. Az a néhány ember, aki betévedt a dunaparti palotába, unottan gubbaszt a helyén. Mikor Jakabffy Imre megnyitja az ülést, csak itt-ott fekete lik — vagy fénylik — egy fej.

A szélbalon Egry Béla előtt egy könyv-pirámis emelkedik. Néhány kormánypárti képviselő ijedten siet át hozzá:

— Csak nem akarod mindezt felolvasni!

Egry összevonja a szemöldökét és dörmög valamit, ami érthető megdöbbenést kelt a szabadelvűek táborában. Még az elnök is küld követséget Egryhez, Daróczy Aladár jegyző személyében.

— Kérlek Béla, csak nem teszed azt?

— Nem, nem — mondja engesztelően Egry — mindössze 1 óráig fogok beszélni.

Ilyen auspiciumok között indult meg a mai ülés.

— Benyovszky Rezsőt — enunciálja az elnök — véelegesen igazolt képviselőnek jelentem ki.

Néhány apró-cseprő előterjesztés után, Tisza István a Nemzeti Szinházban végzett átalakitási költségekről szóló törvényjavaslatot nyujtott be.

Ezután Egry Bélát szólitotta föl a jegyző.

1904. évi ujoncjavaslat.

Egri Béla: Pártja megbizásából szólal fel és eleve is kijelenti, hogy ujoncokat nem adnak a közös hadseregnek. Polemizált a jobboldalról elhangzott azon állitásokkal, hogy a közös védelem kötelezettsége a pragmatika sanctióból eredve. Rövid történelmi visszapillantás kapcsán felsorolja az 1525. óta hozott ide vonatkozó törvényeket, magát a pragmatika sanctiot is és ezekből igyekszik beigazolni, hogy a védelem közösségének kötelezettsége nem terheli Magyarországot, de ha terhelné is, semmiesetre sem pragmatika sankció alapján (Helyeslés a baloldalon). Ennek kapcsán foglalkozik magával e pragmatika sankcióval is és a 48-iki országgyülési történtek részletezésével bizonyitja, hogy miként történt a pragmatika sankció szó fölvétele a 48-as törvényekbe, a törvényjavaslatot nem fogadja el, hanem pártja nevében határozati javaslatot nyujt be. (Helyes a baloldalon.)

Elnök: Az általános vitát bezárja.

Nyiry Sándor honvédelmi miniszter: A vita során benyujtott ellenzéki határozati javaslatok, mint a melyek mind a 48-as programmban foglaltak megvalósitását követelik a szabadelvűpárt, mint a 67-es alap hü támogatói részéről el nem fogadtatnak, kéri a határozati javaslatok és elleninditványok mellőzésével a törvényjavaslatot ugy általánosságban, mint részletekben is elfogadni. (Helyeslés a jobboldalon.)

Elnök: Az előadó nem kiván beszélni, következnek a

záróbeszédek:

Bakonyi Samu: Röviden csak annyit jelent ki, hogy pártja a magyar vezényszóért mindig küzdeni fog.

Szederkényi Nándor és Egry Béla elfogadásra ajánja a vita során beadott határozati javaslatot.

Ház a határozati javaslatokat elveti, a törvényjavaslatokat általánosságban elfogadja.

A részletes tárgyalás során a javaslat ciménél felszólal Szederkényi Nándor, a ki azt kivánja, hogy a cimben legyen benne a magyar hadsereg kifejezés.

Nyiry miniszter ellenzi ezt a módositást. A Ház az eredeti cimet megszavazza és a javaslat szakaszait vita nélkül elfogadja.

10 perc szünet.

A szünet után következik az 1904. évi ujoncmegajánlásról szóló törvényjavaslat

Münnich Aurél elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Nessi Pál a katonai nevelés kérdésével foglalkozik. Nem szavazza meg a honvédség számára se az ujoncjutalékot, mert a honvédséget elosztrákositják, mig régebben a honvédséget kivezényelték az aradi honvédemlékhez, addig ez ma már elképzelhetetlen dolog, a honvédséget tehát nem magyar nemzeti, hanem osztrák szellemben fejlesztik.

Szederkényi Nándor arról beszél, hogy a ma fennálló hadiszervezet megtagadása a magyar osztrák paritásnak.

Ezzel a vita befejezést nyert.

Nyiry Sándor felvilágositó szava után a javaslatot általánosságban elfogadták.

A részletekhez Nessi, Szederkényi szólottak.

A képviselőház a törvényjavaslatot ezután részleteiben is elfogadta.

A miniszterelnök előterjesztésére elhatározta a Ház, hogy holnap az 1903. évi költségvetést veszi tárgyalás alá.

Ülés vége 2 órakor.

Városi közgyülés.

Első nap.

— *Saját tudósitónktól.* —

Kolozsvár, márc. 21.

Szokatlan érdeklődés mellett folyt le a mai közgyülés. A bizottsági tagok harcra készen jelentek meg s különösen azok, kik célszerünek tartották »hazafiságukat« megvédeni, nagyban készülődtek a háboruhoz. Mindenkinek volt tarsolyában egy-egy nemzetiszinü frázis, melylyel nagyokat puffogtatott s azután — az osztrák érdek mellett szavazott. Ijal más a hazafiság az elméletben és más a gyakorlatban. S ma már azt mondjuk: »de bizony szólj szám, akkor nem fáj fejem!«

Már a közgyülés megnyitásakor puskapor szagát lehetett érezni. Havas Lázár kezdette meg a lövöldözést a rendőrséget véve célba. Kuszkó István ellenben a gázgyár tartályát feszegette éles harci bárdjával. A két harcos még a hivatalos háboru, — a napirend — előtt kezdette meg csatározásait, mintegy lelkesitve a harcra kész tábort. Az előcsatározások a sétatéri hid körül folytak le s ezután a Magyar Épitőművészek mememoranduma volt a hitalos hadüzenet, mely sorompóba szólitotta az ifjakat és véneket, esészségeseket és bénákat egyaránt. S folyt az ágyuzás nagyobbkisebb eredménynyel, Magyar és osztrákpárt vette fel a küzdelmet. A magyarok a legerősebb fegyverrel, a magyar nemzeti érzéssel támadták ellenségeiket, kik jajgatva kaptak sebeikhez s a kilőtt golyóbissal akartak visszalőni. Persze eredménytelenül. Ezt látva szokatlan harcmodort vettek alkalmazásba. Siránkozva panaszkodtak, hogy az ellenség veri őket, holott ők nem is ellenségek. Ugy viselkedtek, mint a rossz gyerek, ki pajtását ütni kezdte s miután ez jól elverte, ő ment panaszra, hogy nem hagynak neki békét.

Somodi István a sok siránkozást megunván, azt mondotta »azok az igaz hazafiak, kik szivükben is azt érzik, a mit ajkukon hordanak s tetteikben szivük érzelmeit követik.« Erre már elcsendesült az ellenség zajongó tömege mert észrevette, hogy egy névszerinti szavazást kérő ivet köröznek aláirás végett. A névszerinti szavazás hallatára azután inába szállott a »különleges« hazafiak bátorsága, mert a szavazásnál nem lehet köntörfalazni. A szavazatok a legékesebb hazafias beszédeknél is többet mondanak. Itt már nem lehet deklamálni, hogy én jó »hazaffy« vagyok, hogy aztán, azt kiálthassam »éljen az osztrák, le a magyarral.« Vagy-vagy.

A névszerinti szavazás kisértő réme egyszerre szónokká varázsolta mindazokat, ktk a hazafias érzéssel csak dicsekednek, de nem „tettekkel tényezők.“ Rossz magyarsággal és még rosszabb körmondatokban igyekeztek bebizonyitani, hogy ők nagyon szeretik a hazát, érdekét nagyon szivükön viselik, de tekintettel erre és tekintettel arra, kiváltképen pedig különös te-

TÁRCA.

Valakinek.

Szeretheti a bús homályt a fény?
Neked, szerelmem, homály vagyok én.
A te lelked még mosolygó, vidám.
Az enyém megtört egy kalvárián.
A te arcodon örök a mosoly,
Az én szivemben örök gyász honol.
Te napsugár vagy... fényes forró nyár...
Én már az ősz. Bús, lombtalan, sivár.
A te szived még szeretni akar,
Az enyém már holt ábrándot takar.
A mosolyomnak könnycsepp a fele,
A kacajom is azzal van tele.
S ha dalolok?... Ah! hazug ez ajak..!
— Jobban szeretlek, minthogy csaljalak!..

Fleur.

A jó ember.

Irta: **Révai Károly.**

Az asszony barna volt, mint az árnyék, jókedvü, mint a dalos madár, de szenvedélyes, mint a lobogó tüz. Gödrös arcán bibor fényben ragyogott a lüktető érzés. Magas, sugár termete hasonló volt a liliomszálhoz, járása könnyü, mozdulatai bájosak, hangja ércesen csengő, s a szeme, az az öldöklő, fényes fekete szeme megillette a férfiak szive táját.

S ez a szenvedélyes, szép asszony oda volt láncolva egy csöndes vérü, egyszerü, jó emberhez, kinek külsején nem volt semmi máz, semmi vonzó; még szinte esetlennek is lehetett mondani. Olyan volt, kire egyszerüen csak a »jó ember« jelzőt szokták használni.

Soha két olyan ellenkező természet össze nem került, mint Elekes Lőrinc és Szilágyi Berta! De hogyan is történhetett az? Közönséges, mindennapi eset. Szilágyi Berta nagyon szegény leány volt, a lépesi tanitó leánya, hol még hat kisebb testvér jajgatott a mindennapi kenyér után. Berta ugyan a fővárosban nevelkedett, egyik nagybátyja házában, ki valami magasabb tiszti állást töltött be; s igy a Berta müveltsége, modora, föllépése teljesen elütött a többi falusi leányokétól. De hát mégis csak szegény tanitó leánya volt.

Elekes Lőrinc gazdag földbirtokos volt, ki a tudományok megszerzésével nem sokat gyötörte magát. Nem is volt miért. Szülei után annyi vagyont örökölt, hogy gond nélkül nézhetett a jövő elé. Lőrincnek első látásra megtetszett a szép falusi leány s hamarosan nőül kérte. Annál is inkább sietett házasságával, mert tudomására esett, hogy a lépesi jegyző, Baranyai Laci is komoly szándékkal közeledik a szép Bertához.

— Te Laci! — kiáltott a jegyzőnek, mikor éppen Szilágyiéktól hazafelé hajtatott, — megkértem a Szilágyi Berta kezét! Három hét mulva lakodalmat tartok!

Baranyai Laci elsápadt, összeszoritotta vékony, finom metszésü ajkait s csak annyit felelt:

— Kivánom, hogy boldog légy!

— Hát tudod, asszony kell a tanyára!

— Nem is ér asszony nélkül semmit ez az élet!

— De csak szép asszonynyal ér valamit!

— Inkább a jóval!

Azzal kezet szoritottak egymással és elváltak. Három hét mulva már röpitette a négy fehér ló a szép menyasszonyt, Elekes Lőrinc tanyai birtokára.

Szilágyi Bertának ideje se volt szivébe tekintenie; ő egyszerüen férjhez ment, mert nagyon szegény leány volt. Lőrinc pedig nagyon természetesnek találta, hogy a leány kapva-kapjon a gazdag ember ajánlatán. Igy került össze egymással a tüz és viz.

Eleinte tetszett is Bertának az uj élet. A fakó egyszerüségből belecsöppent a ragyogó pompába.

Ez a változás még a legerősebb lelket is megtudja tántoritani. A ki az esküvő után három hó mulva látta a szép asszonyt, alig ismert a szegény lépesi tanitó leányára. Lőrinc boldog volt, mert valóban szerette Bertát; természetesen csak a maga módja szerint. Hiszen nem is lehetett várni az olyan egyszerü, rusztikus embertől, hogy térdre hullva az imádott nő előtt szerelmi fohászokat zengedezzen! Nyárs modorával szoritotta szivéhez a szép asszonyt s csókjaival halmozta el. Arról aztán nem tehetett, hogy a fővárosi nevelésü asszonyka huzódozott a dohányillatu csókoktól. Pedig bizony otthon is megszokhatta volna; mert az öreg Szilágyinak még álmában is hosszu száru pipa lógott ki ajkai közül.

De hát ez még nem lett volna nagy hiba! Sokkal nagyobb baj volt az, hogy a forró vérü szenvedélyes asszony, a mámoritó szerelem lobogó lángját érezte szivében s ez a csöndes, jó ember nem viszonozta hasonló szilajsággal.

Unatkozni kezdett. A nyár elején, mintha már tetjesen beleunt volna a tanyai életbe, megszólitotta férjét:

— Ugyan édes uram, csak nem akar holtig erre a tanyára kárhoztatni! Ugy élünk itt, mint a Senki szigetén! Egy kis szórakozás után vágyom!

— Unod magad? — kérdé Lőrinc meglepetve, ki el nem tudta képzelni, hogyan unhatja magát valaki a bájos mezei életben, hol a bárányok bégetését és a juhok kolompolását élvezheti.

— Volt időm rá unni az utolsó két esztendőben; apám házánál is csak ilyen fajta szorakozásban volt részem; de ott legalább néha emberekkel találkoztam, kikkel egy pár órát kellemesen elcseveghettem!

— Ugy hát társaságra vágyol édesem?

— Ne csodálkozzék; az ember megunja örökösen csak a béreseket látni!

— Hiszen ha csak ez a baj, azon könnyü segiteni! És én édes örömest megteszek mindent kedvedért! De hát azt hittem, hogy magad sem vágyol a léha emberek társasága után; meg aztán nem is szóltál eddig egy szót sem.

— Azt hittem, befogja látni saját maga!

— Igazad van Bertám, hibás vagyok, de hát ilyen a falusi gazda.

— Elvisz magával valamerre? — kérdé mosolyogva s hizelkedően simogatta férje borostás arcát.

— Nem lelkem, most el nem mehetünk, mert a gazdának ilyenkor itthon a helye; hanem hivunk annyi vendéget, a mennyi csak jól esik! Lásdd, csakugyan a szomszéd birtokosokat már meg is kellett volna hivnunk! Az első látogatás óta soha egyikkel sem találkoztunk.

— Maga jó ember édes uram! szólt olvadékonyan a szép asszony s örömében egy csókot lehelt férje homlokára.

— Még ma szétküldöm a meghivásokat; holnap estvére szivesen látjuk őket egy dáridóra! Hanem aztán tegyen ki magáért az én szép feleségem.

.. Nem lesz abban semmi hiányosság!

— Állapitsuk meg a meghivandók névsorát!

— Bizony jó lesz, hát először is Pató Józsiékat mind a két leányával, aztán Kovács Gábort a feleségével, Sárdi Pistát, ha ugy tetszik asszonyostól, de inkább asszony nélkül, mert ugy hallom nagy boszorkány a feleségel

— Kitől hallottad?

— Ő maga beszélte, mikor visszaadta a látogatást.

— Annak Sárdi Pista maga az oka, mert elhanyagolja a feleségét! Aztán még kit hivjunk?

— Baranyai Lacit, meg a segédjét és a plebános urat Lépesről.

— Ugy lesz minden, a mint parancsolod édesem!

Berta egyszerre vig lett: dalolva, ugrálva szaladt végig a szobákon s a cselédséget föllármázva, megkezdte rendelkezéseit a másnap esti fogadtatásra.

Elekes Lőrinc maga is örvendett, hogy az asszony kissé föllármázza a házat s hogy őt is fölrázta az egyhanguságból. A folytonos munka kissé kimeritette; jó lesz bizony egy kis cécó!

Egészen belesavanyadik a tanyai életbe; pedig régebben néha még bejárt a városba, s egy-egy görbe napot rendezett barátjaival, de a mióta megnősült, nem nézett feléjök. Változtatni is fog ezen az életmódon! Igaza van az asszonynak!

Szerelemből nem lehet megélni! Még a mézet is megunja az ember, ha mindennap élvezi.

Kell egy kis kirugás!

— Cigányt is rendelek Berta! — kiáltott a fölvillanyozott asszony után, — muzsika nélkül nincs vigasság!

Ez már aztán teljesen felizgatta az élvezetre vágyó menyecskét; olyan csattogó énekelésbe kezdett, hogy még a béresek is álmélkodva állottak meg az ablakok előtt s élvezettel hallgatták a szép aszony csengő hangját. Másnap délután még magasan járt a nap s már egymásután gördültek be a kocsik a tágas udvarra.

Egy kissé ugyan különös volt, hogy egyetlen asszonyi személy sem jött el, de hát mindegyik illendően kimentette magát. Kovács Gábor sajnálattal tudatta, hogy csak egyedül jöhetett, mert az asszony valami nagyobb munkába fogott s cselédre nem bizhatja; Pató Józsi két leányának sürgős ruha varrása akadt, még a héten el kell végezniök, Sárdi Pista csak ugy foghegyről vetette oda, hogy a felesége megint „bomlik“ s olyankor jobb, ha otthon ül. A plébános ur; Baranyai Laci meg a segédje, mint nőtlen emberek mosolyogva hallgatták a mentegetőzéseket. Egyszóval az aranyos szép házi asszonyon kivül más asszonyi személy nem veszen részt a cécóben. Mert, hogy cécó lesz, azt már Sárdi Pistának az arcáról le lehetett olvasni!

Elekes Lőrincnek egyszerü, korlátolt elméjében meg sem fordult, hogy ez az asszonyi távolmaradás — célzatos. Pedig bizonyosan kicsinyelték a falusi tanitó leányát, ki egy gazdag jó embert elhóditott az ő körükből. Berta érezte is ezt! Nem szólt egy szót sem, de szenvedélyes lelke erősen háborgott.

(Folytatása köv.)

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca

kintettel emerre és amarra: arra fognak szavazni, hogy a M. É. Szövetségét ne engedjék pályázatra, hanem éljen Hellner és Felmer, a kik osztrákok ugyan, de ez nem baj, mert ők jó magyarok és nagyon szeretik a hazát. Ez a mesés hazaszeretet inditja őket arra, hogy ne magyarok tervezzék a kolozsvári nemzeti szinházat, mert a magyar építészek mit sem tudnak, fuserek, paccerek. De tudnak a bécsiek s különösen Fellnerék, kik hajlandók a tervvázlatokat csekély huszezer koronáért kidolgozni. S igy voltaképpen ők a jó hazafiak s árulók mindazok, kik a M. É. Sz. memorandumát pártolják, mert ezek azt akarják, hogy a tudatlan magyar építészek készitsenek rossz terveket, ellenben ők azért élnek-halnak, hogy a páratlan osztrákok adják csekély huszezer koronáért a terveket, melyekről már látatlanba is tudják, hogy jó, kitünő, kolosszális, pirámidális, famőz és isteni. S készek ezért letenni a fő-, a pót-, a becslő-, a felfedező-eskü t Allah szakálára, a tizparancsolatra, a tizenkét táblás törvényre, az összes szentekre, nemkülönben a delfii jós háromlábu székére is.

Ámde — dicséretükre legyen mondva — sokan voltak, kik nem hittek az irásnak, sem annak a sok sirásnak s az igaz magyar érzésből fakadó sulyos érvekkel nyomták agyon a „különleges“ hazafiak mosakodási müveletét s reámutattak arra a megbecsülhetetlen nyereségre, mely a memorandum pártolásából a magyar nemzetre, ennek kulturális életére és a nemzeti büszkeségre háramlik s arra a megmérhetetlen szégyenre, mely a Hellnerék tervezetének elfogadása szülne. Jól esett hallanunk, hogy kicsinyes és pártikuláris érdekekkel szemben »a haza minden előtt« jelszavát is hangoztatták s örömmel jegyezzük fel, hogy a magyar ügy védelme az osztrák tolakodással s zsákmányolással szemben önzetlen harcosokra talált.

Hogy a magyar érdek ismét elesett, az nem védelmezőinek bátorságán, hanem ellenségeinek sokaságán fordult meg. A hivatalos szavazatok — számszerint tizenhat — döntötte el a szavazás sorsát, melynek eredménye ujra igazolta a régi közmondást: „Sok lud disznót győz.“

Megbecsülésképpen feljegyezzük, hogy a város két jelenvolt elsőrangu tisztviselője nem szavazott, mert nem akart a mai szégyenhatározatban részes lenni.

A közgyülés első napjának lefolyásáról tudósitónk a következőkben számol be:

Napirend előtt *Vikol* Kálmán h.-polgármester bejelentette, hogy gróf *Tisza* István miniszterelnök br. *Felilitzsch* Arthur képviselő közbenjárására a kolozsvári vakok intézetének juttatta *Grödel testvérek* 100.000 koronás alapitványát. Ezért a közgyülés hálás köszönetet szavazott az alapitóknak, a miniszterelnöknek és báró Feilitzschnak.

Havas Lázár interpellált ezután s s felpanaszolta a rendőrség ujabb ténykedéseit. A közgyülés megengedte dr. Hadady főkapitánynak, hogy — későn értesülvén az interpellációban foglaltakról — a jövő közgyülésen adja meg a választ.

Kuszkó István a gázgyárnak a Szentgyörgy-szobor alapja javára rendezett hangversenyeken tanusitott eljárását panaszolja fel s számadatokkal bizonyitja, hogy a gázgyár jogtalanul megkárositotta az alapot s többet számitott fel s hajtott be, mint a mennyi joggal megilleti. Ezek alapján kéri, hogy az ügy megvizsgálására s orvoslása végett bizottság küldessék ki.

Hevesi J., Dobál A., D. Deák A., Fekete N. B. és Somodi István felszólalása után a közgyülés az ügyet a gázgyár elleni panaszok megvizsgálására már régebben megalakitott bizottságnak adta ki s a bizottságot dr. Fabinyi Rudolf egyetemi tanárral és Kuszkó Istvánnak kiegészitette.

A közgyülés ezután a tárgysorozat első pontját tárgyalta s a Helfy-ház megvételét a szakosztályok javaslata értelmében elfogadta.

A sétatéri hid felépitésének kérdése vitát provokált, mert *Salamon* A. tanácsos a város pénzügyeire való hivatkozással ellenezte az épitést. *Gombos* F. szintén ily értelemben szólal fel s indokolja ezt azzal, hogy a régi hid gyalog és kocsi közlekedésre még jó, a teher szállitó szekereket pedig a többi hidakra lehet utalni. A közgyülés *Póczy* M. és *Kiss* S. felszólalásai után elhatározta a hid felépitését. A 16000 korona költségből 4000 koronát az idei költségvetésbe felvett 11000 korona hidépitési alapból fedeznek, a többit 3 részletben fizetik ki a jövő 3 évi költségvetésbe felveendő összegből s ily értelemben irják ki a pályázatot.

Tudomásul vették a kereskedelmi miniszternek a Honvéd-utca rendezésére vonatkozó leiratát, mely szerint a 15343 kor. költségből 8000 kort. az államkincstár fedez. A várost terhelő 7343 kor. az utalapból fizetik.

Budapest város átiratát, mely az országgyülést arra kéri, hogy az épitő iparosokat, az épittető közönség megkárositásával szemben, törvényalkotás utján védje meg, pártolólag terjeszti fel a kormányhoz.

A mai nap tárgysorozatának utolsó pontját a Magyar Épitőművészek szövetségének a kolozsvári nemzeti szinház ügyében kiadott memoranduma képezi, mely oda konkludál, hogy a belügyminiszter a szinház terveinek elkészitésére a magyar épitészeket is bocsássa pályázatra és Kolozsvár közönsége ezt a memorandumot pártolólag terjessze fel a miniszterhez.

Dr. *Esterházy* főjegyző ismertette az ügyet s elfogadásra ajánlotta a szakbizottságoknak polgármesteri döntő szóval elfogadott javaslatát, melynek értelmében *nagyon sajnálja a város közönsége, de már nem pártolhatja a memorandumot, mert a miniszter már döntött és Fellner és Helmer-cég* ajánlatát fogadta el, hanem kéri a miniszter, hogy küldjön ki állami ösztöndijjal egy magyar épitészt külföldre, ki a szinház épitést tanulmányozza.

Ezzel szemben volt a dr. *Kecskeméthy* István inditványa, hogy a közgyülés pártolólag terjessze fel a memorandumot s az az inditvány, mely arra kéri a minisztert, hogy a M. É. Sz. által kiirt pályázat eredményét egybevetve a Fellnerék tervével, határozzon a tervek felett.

Tanács J. volt az első felszólaló, ki közvetitő inditványában azt javasolja, hogy a miniszter kéressék fel, hogy a mennyiben nem késő, vegye a memorandumot figyelembe. *Koleszár* S. ellenzi a szakosztályok javaslatát s nemzeti szerencsétlenséget lát abban, hogy a magyar épitő-müvészekkel szemben egy bécsi cégre bizzák a tervezést. Inditványozza, hogy a miniszterhez intéztessék feliratot, hogy a Magyar épitészek között irjon ki pályázatot. *Köntzey* I. hazafias érzülettől lángoló beszédében tiltakozik az ellen, hogy a miniszter a magyar nemzet becsületére tegyen igéretet. A magyar nemzet becsületének kérdése az, hogy ne engedjük az osztrákot fejünkre. Pártolja a memorandumot. *Somodi* I. hivatkozik arra, hogy Fellnerék csak tervvázlatot készitettek s igy uj pályázat kirása mivel sem odázza el a szinház felépitését. Hivatkozik a bizottsági tagok hazafiságára, mely nem engedheti meg, hogy egy magyar nemzeti szinház épitésénél a magyar épitészek még meg sem hallgattassanak. Inditványozza, hogy ha a miniszter nem engedi pályázatra a magyar épitészeket: a város helyezze hatályon kivül az az uj szinház épitésére felajánlot telket. Dr. Deák A., dr. Menyhárth G., dr. Haller K., dr. Csipkés K., dr. Salamon A. és Ferencz József hazafiasságukat hangoztatva a szakosztályok javaslatát fogadják el, azzal a módositással, hogy egy épitésznek külföldi tanulmányutra leendő küldése ejtessék el.

Dr. Kecskeméthy J. hazaszeretettől izzó, magasan szárnyaló, klasszikus beszédében a haza iránti kötelességek teljesitésére hivja fel a közgyülést s lelkes szavakban fejtegeti, hogy mily jelentősége van a memorandum pártolásának s milyen megszégyenitő az egész nemzetre a miniszter határozata. Inditványozza tehát, hogy a memorandum pártolólag terjesztessék fel.

Még dr. Boross Gy. és Somodi J. szólalt fel s az elnöklő főispán ezután elrendelte a szavazást.

Huszan névszerinti szavazást kértek, hogy megtudhassa mindenki, ki mit kinál és mit ad.

A szégyenhatározatra *igennel* szavaztak a következő képviselők: Betegh Bálint, dr. Csipkés Károly, dr. Deák Albert, Dorgó Albert, Dobál Antal, Engel Gábor, Fekete Gábor; Ferencz József, dr. Haller Károly, Kánitz Jenő, Kiss Sándor igazgató, Lősy Béla, dr. Menyhárth Gáspár, dr. Szamosi János, dr. Szentkirályi Ákos és a következő tisztviselők: Salamon Antal tanácsos, Vikol Kálmán tanácsos, dr. Eszterházy László főjegyző, Tarnay Mór aljegyző, dr. Nemes Ferenc aljegyző, Féder Ottó aljegyző, Gajzágó Manó t. főügyész, dr. Hadady Endre főkapitány, Deák Pál árvsz. ülnök, dr. Jeszenszky Gyula árvsz. ülnök, Mustárdi Miklós árvsz. jegyző, Tömösváry Miklós pénztáros, Lakatos Ferenc főszámvevő, Gaál Ernő h. alszámvevő, Szőllősy Gábor levéltárnok és Szigethy Gábor közgyám. Összesen 31.

A szégyen határozat *ellen nem* mel szavaztak: Adorján György, Benel Ferenc, dr. Boros György, Böhm Mihály, Diószeghi Márton, Gombos Ferenc, Havas Lázár, Hevesi József, Katona András, dr. Kecskeméthy István, Koleszár Sándor, Kuszkó István, Köntzey Imre, Merza Gyula, Nagy Lajos, Páll György, Somodi István, Szilágyi Lajos, Tanács József, Tokaji László, dr. Tutsek Sándor és dr. Várady Aurél. Összesen 22-en.

*

A határozat ellen Kuszkó István törvhat. biz. tag és hirlapiró a következő felebbezést adta be:

Nagyméltóságu Belügyminiszter Ur!

Kolozsvár sz. kir. város törvényhatósága 31 szavazattal 22 ellenében (16 városi tisztviselő ellenünk szavazott) nem tette magáévá a magyar épitő-művészek azt az emlékiratát, a melyet Nagyméltóságodhoz a kolozsvári Nemzeti Szinház épitése ügyében intéztek.

Miután ez a határozat több oknál fogva sérelmes, bátorkodunk ez ellen szervezeti és ügyv. szabályzatunk 10. §. második bekezdése alapján ellenvéleményünket az alábbiakban kifejteni.

Mindenekelőtt a dolog történetére visszamenve, kötelességszerüleg rá kell mutatnunk arra, hogy a kolozsvári Nemzeti Szinház terveinek Fellner és Helmer wien-i müépitészekkel, *nyilvános verseny kizárásával való elkészitése* az 1897. évi XX. t. c.-be ütközik.

E t. c. 38. §-a ugyanis előirja, hogy szerződésnek, egyezménynek, az állam nevében való megkötése, vagy azokat pótló ajánlatok elfogadása, illetve szerződések, vagy egyezmények jogerejével biró jkvek megállapitása nyilvános verseny utján történik.

E törvény rendelkezéseit a miniszter-tanács 29—1891 jegyzőkönyvi szám alatt mindenik miniszterium részére külön utasitással ellátva kiadta.

A pályázat mellőzését és ez által a magyar épitő-művészek igazságtalan kizárását nem indokolja kegyelmes urunk az idézett törvény 38. §-ának 7 pontja sem, mert hiszen Nagyméltóságod előtt fekszik az épitő-művészek szövetségének emlékirata, a mely minden olyan aggodalmat, a melyet a 7. pont alapján támasztani lehetne, elenyésztet.

A sürgősség sem indokolja azt, hogy Nagyméltóságod a törvény által megkövetelt versenytárgyalást mellőzze.

A Budapesten e tárgyban tartott tanácskozáson részt vett kolozsvári tagok jelentése szerint, az osztrák szinház épitő cég még csak a *vázlatokat* készitette el. Méltóztassék tehát ezek árát kiegyenliteni, a pályázatot nyomban kihirdetni az „Emlék irat“-ban kivánt körben.

Ezzel a törvény előirásának is elég lesz téve s magyar épitő művészeink sérelme is orvosolva leend. Téves Nagyméltóságu Miniszter ur, az az állitás, hogy a pályázati hirdetés az épitésre nézve késedelmet okoz. Szakértők állitják, miként 2—3 hó alatt a tervek az épités megkezdésére pályázat hirdetés esetén rendelkezésre fognak állani. Ez által egyfelől a törvényes követelményeknek, másfelől pedig a magyar épitő művészek *becsületének is elég lesz téve.*

Nagyméltóságod becses figyelmét felhivjuk arra, hogy Kolozsvárnak idegen épitő művészek által időről-időre megbámult kiváló becsecsel biró müépitményei vannak, melyek épitészeti müemlékek és a régi századokból származtak. Ezek mindenike a magyar épitő művészek finom izlését, tudását és magas foku műveltségét hirdeti. Mennyire lealázó lenne az, ha ezek mellé ma, fejlett épitő művészetünk idején, osztrák tervek szerinti tákolmányt méltóztatnék, „*Nemzeti szinház*“ cimen közterünkre állittatni.

Ha az a remélt eset bekövetkeznék, hogy a pályázat az egész 1904. munka évet, előre nem látható okokból igénybe venné, az sem járna veszélylyel Kegyelmes Urunk!

Hiszen mai szinházunk tüzbiztonságának gyenge állapota sürgeti legfőképen az épitést. Ezen lehet segiteni ez átmeneti egy évre. A nyári szünidő alatt el lehet készittetni a szinpadot elszigetelő s ma már sokba nem kerülő függönyt s be lehet vezetni görögtüzek és a szinpadra a légszesz világitás helyébe a villamos fényt, kölcsönvett gépekkel. Ez egész átmeneti berendezés kerülne 10—15 ezer forintba. Ezt pedig az épitési tőke egy évi kamata kihozza.

Kérjük Nagyméltóságodat, teljesitse a magyar épitő művészek jogos és törvényen alapuló kérését.

Nagyméltóságodnak alázatos szolgái:

Kolozsvár, 1904. március 21-én. — (Aláirások.)

A japán—orosz háboru.

— Express tudósitás. —

Budapest, március 21.

Budapestre ma a következő táviratok érkeztek:

A japán trónbeszéd.

Tokió, márc. 21.

A császár trónbeszédének befejezésével elismerő szavakban emlékezett meg a csapatokról, melyek most szokatlan nehézséggel és nélkülözések között általános hüséget és bátorságot tanusitanak. A képviselőház a császárhoz intézendő feliratot fogadott el, a melyben biztositják a parlament hüségéről és felemlitik, hogy Oroszország a Kinával kötött szerződést és hatalmakkal szemben tett nyilatkozatait megsértette. A megnyitási ünnepségen jelen volt a trónörökös és diplomáciai testület legnagyobb része.

Ito márki missziója.

Páris, márc. 21.

Szöulból táviratozzák, hogy Ito márki befolyásának tudható be, ha Korea barátságosan viseltetik Japán irányában. Ito márkit a koreai császár rendkivül kedveli és most is a legmagasabb rendjellel tüntette ki.

Kina.

London, márc. 21.

Tiencsinből táviratozzák, hogy a kinai lakosság között ellenséges hangulat mutatkozik az oroszok iránt és mind nagyobb a valószinüsége annak, hogy Oroszország és Kina között kitör a háboru.

A szárazföldi harctér.

London, márc. 21.

Ma érkezett jelentések megerősitik, hogy a Jalu folyó partján az előőrsök összeütköztek és a japán csapatok szétverték az oroszokat. A leghatározottabban megcáfolják azt az orosz részről terjesztett hirt, hogy az orosz hadsereg 1600 főnyi japán csapatot foglyul ejtett.

Páris, márc. 21.

A New-York Herald közli, hogy a Jalu folyó és Pjöng-Jang között 5000 főnyi orosz sereg áll, a Tumen folyó és Guzán között pedig 2800 ember. A partvidéken lovasság végzi a felderitő szolgálatot. Az orosz haditerv az, hogy a a félszigeten megosztja a japán haderőt és kényszeriti, hogy Mandzsuria partvidékére vonuljon vissza. — A nagyobb összeütközés csak május elejére várható.

Fejezetek az éhségkönyvéből.

Kolozsvár, márc. 22.

(T. S.) A fővárosban körülbelől 10 ezer ember sztrájkol. Ha még az immár szerencsésen lejárt szociologia kellékeivel dolgoznánk, akkor most rettenetes szineket kellene használnunk. Szabadjára eresztenők a fantáziát és vérbe borult agygyal: vértől gőzölgő, halálszagu képeken borzonganánk meg. Fogvacogva, szivszorongva álmodnók meg, hogy mi lenne, ha ez a 10,000 ember felkerekednék, hogy az öklével verekedje ki a maga igazát? Hallani vélnők az utcai dulakodás üvöltéseit, vérpatakokat, kártyavárként rommá zuzott palotákat látnánk, a melyeknek üszkös omladékain halált orditana reánk is a felrázott öntudat.

De ennek az öntudatnak nincsenek ilyen forradalmi rekvizitumai. A sztrájkolók ma már okosabbak és nagyon is jól tudják, hogy a modern harc modern fegyverekkel vivható csak meg. A csorgó vér beinná az igazságot és az összeszabdaltak a halálra taposottak tetemével ugy elföldelnék a föléledt jogot, hogy ki a tudója, mikor törhetne megint felszinre? Mindenütt, a hol a sztrájk utcai harcokban fajult el, vagy egy nesen rablási szinezetü forradalommá dagadt, ott az igazságra és a jogra rádobták a vizes pokrócokat és ugy megöntözték a rend, a béke és hasonló vizenyős frázisok zuhatagával, hogy sok napfény kell, mig ujra tetszetősre száradnak. A tapasztalatokon érlelődött bélátás a bérharc fegyverei közül kiküszöbölte a vértől rozsdás, torlaszok kövein kicsorbult fringiakat. A tőke és munkaerő birkozása könnyü és nem vaspáncélokra teremtett hadakozási szerszámokat követel, mert a gazdasági élet maga is fürge és friss tevékenységekből alakul és sokkal modernebb, semhogy avult fegyverzettel bárkit is kecsegtethetne. Pallós és buzogány ma cimterembe való és a ki avval száll hadba, az már is csatát vesztett.

A sztrájk: dac, a munkás dacja, melylyel a tőkét méltányosságra akarja kényszeriteni. És mint dac, csak passiv lehet, mert ellenkező esetben olyan erőszakká válik, a mely, a jogtalanság árnyékát veti rá. A sztrájk csak — hogy ugy mondjuk — mint passziv erőszak biztathat sikerrel, mert a cselekvő erőszak utjaira tévedve, a magáénál feltétlenül erősebbek, erőszakos cselekvését provokálja. A gyengébb elbukik, ha ezer igazság is tartja a zászlóját.

A mostani budapesti sztrájkok igazolják, hogy a humanitás és más hangzatos világbolonditások kétes jelszavaival szakitott és az erők fizikai törvényeire épitett sociologia, a munkások között legjobb megértésre talált. De bebizonyosodott még valami. Maga a munkás sem keres ma már törekvéseinek sallangos és ezer szinü, de foszló rongytakaró t, hanem piacra tárja a maga igazi bajait. Nem jajgat méltányosság után, nem harsog egyenlőségről, hanem leplezetlenül kimondja, hogy pénzért vivja a csatát és tagadás nélkül bevallja, hogy pénzzel vivja azt. Csak addig dacolhat munkátlanul a munkájára szoruló kizsákmányolással, a mig pénzzel birja. Addig a siker reményével vetheti meg lábát emberi jogainak egyébként sikos és sokszor csatakos talaján. De mihelyt nem fogódzik a pénz pillérébe, megcsuszik, orra esik a jeges földön és ugy cepelik a gépei mellé, a dohos műhelyekbe, a hogyan akarják.

Ez a meggyőződés még egy uj momentummal teszi gazdagabbá és érdekesebbé a mostani sztrájkot. A mestereknek, kiket a szükség igája meghajlásra birt, a sztrájkolók kiadták a szükséges munkásokat, de a követelt dologi feltételek mellett mégis egyet kötöttek ki. Kikötötték azt, hogy a kicsikart jobb bérviszonyok mellett munkába állottak, keresetükből adnak azoknak is, a kiknek még ki kell várniok, mig nekik is jut a követelt fehérebb kenyérből. Ilyen módon a mesterek maguk teszik lehetővé, hogy a munkás kivárhassa, a mig valamennyi megadja magát.

Egyébként a mesterek is szakitottak eddigi jajgató, de nem mindig megható módszerükkel. Már nem érik be avval, hogy mükönnyeket ontanak jól ápolt hasukat simogatva, a rossz üzletmenet bus dalát zokogják és nem zengenek annyit sanyaru nyomorgásukról, miközben mindig kötélnyi aranyláncaikkal babráltak és arra gondoltak, hogy hova mennek majd nyaralni? E helyett utánozzák a munkások példáját és maguk is sztrájkot mivelnek. Ilyenformán irányt változtatott a két nagy hadviselő fél taktikája és ez kétségkivül az ügynek előnye. Az ellentétes érdekek örökös surlódása ilyen módon szélesebb és tisztább felületre terjed ki, a minek egyenes következménye, hogy nagyobb és tisztább hőt is fejleszt és nagyobb és tisztább eredményeket is produkál.

Ha pedig a bérmozgalmak igy teljesen jogos és kölcsönös eszközökkel zajlanak le akkor talán mi is lassanként kinövünk majd abból az ázsiai világból, melyben még mindig forradalmár az, ki a penészes kenyérre nem tudja ráfogni, hogy foszlós cipó és a ki nem tudja a gyomor jogát istenes lemondással elfojtani. Az éhség nálunk még mindig jogtalan lázongás, melyet kitoloncolással akarnak megszüntetni. Persze, hogy nem nagyon sikerül és a mostani sztrájkból elénk vetitődő tanulságok mindennél meggyőzőbben igazolják, hogy a nagy harc tüze nálunk is nem perzseléssel, hanem csak melegen és világossággal ég és hogy azt nem olajjal kell oltogatni.

Kolozsvári tanárok gyülése.

— Saját tudósitónktól. —

Kolozsvár, március 21.

A középiskolai tanáregyesület kolozsvári köre e hó 19-én tartotta a polgári fiuiskolában ötödik felolvasó ülését dr. Márki Sándor elnöklésével.

Jelen voltak az ülésen: Balázsy Ciril (Szamosujvár), Balogh Károly, dr. Csengeri János, Förstner Tivadar (vendég), Grabovieszky Leon (Szamosujvárról vendég), dr. Hermann Antal, Holló Károly, Horváth Lajos, dr. Imre Sándor, dr. Imre Béni, dr. Kiss Sándor, Kovács Dezső, dr. Cs. Papp József, Pálfi Márton, Prodán Gyula (Szamosujvár, vendég), dr. Riegler Gusztáv, Roska Márton, Sólyom János, dr. Széchy Ákos, dr. Széplaki János, Vass Domokos, dr. Zimányi Dániel (Szamosujvár, vendég).

Dr. Márki Sándor megnyitó beszédében felemliti, hogy az ev. ref. főgimnázium megünnepli Geréb Márton és Graf Jakab tanároknak nyugalomba vonulását. Elnök inditványára elhatározta a kör, hogy a kiváló munkásságu tanártársak érdemeiről, a tanitástól való visszavonulásuk alkalmából jegyzőkönyvében emlékezik meg, az ünnepélyen pedig Kovács Dezső ügyvivő alelnök és dr. Imre Sándor titkár által képviselteti magát.

A jegyzőkönyv hitelesitése után a titkár jelentette, hogy az eperjesi körtől a »Testinevelés és tornatanitó képzés«-re vonatkozó javaslatokat tartalmazó átirat érkezett, a melyben nevezett kör elnöksége a javaslatoknak a kolozsvári körben való tárgyalását kéri.

Mivel ezen kérdéssel a debreceni tanárkörben is foglalkoztak, határozatba ment, hogy a kör egyik tagját kell felkérni az ez ügyben való előadó szerepre. — A kör zilahi gyülését, ha akadályok közbe nem jönnek május 11-én tartja meg.

Balázsy Cirill szamosujvári főgimn. tanár tartotta meg ezután »Nyelvtani oktatásunk birálata, különös tekintettel a latin nyelvtanra« (II. Az uj módszer kifejtése) cimü felolvasását.

Nagy részletezéssel ismertette felolvasó a nyelvtanitási módszerekkel kapcsolatban azon elveket, a melyek alapján, szerinte különösen az idegen nyelveket eredményesebben lehetne tanitani. A deduktiv módszert nem tartja használhatónak, az induktiv módszer pedig megkivánja, hogy a tanárok minden egyes tanulóval külön foglalkozzanak. — Kiindulási alapnak a magyar nyelv tanitását fogadná el és az összehasonlitás módszere alapján óhajtaná a tanulót az idegen nyelv ismeretébe bevezetni. A célszerüségi szempontnak is tért enged az egyes nyelvtani alakok megnevezésénél.

A tapasztalt, a tanitás legapróbb részleteit ismerő, ezen nehézségeknek leküzdése felett gondolkozó tanárnak véleménye a hallgatóság figyelmét mindvégig a legnagyobb mértékben lekötötte.

A felolvasás után dr. Csengery János, dr. Incze Béni és Balázsy Cirill között élénk szakszerü vita fejlődött, a melyben a nyelvtanok és tanitási módszerek legapróbb részletei beszéltettek meg.

Ezután az elnök a kör nevében köszönetét fejezte ki a tanulságok levonására alkalmas módszertani felolvasásért s óhajtandónak tartja, hogy az egész három részből álló értekezés különösen az általános tanterv revizió idején közismertté válhasson.

A majdnem három óra hosszáig tartó felolvasás és vitatkozás után a New-Yprk külön szobájában vacsorára gyült össze a tanárság, a hol kedélyes beszélgetés közben késő órákig ismerkedtek a helybeli és vidéki tagtársak.

„UJSÁG“

Kolozsvár, márc 22.

A parlamenti béke jegyében, nyugodt munkássághoz fogott a nemzeti képviselet testülete. A kérlelhetellen, elszánt harc ideje lejárt, hogy felváltsa azt a hasznos, békés munkásság. A nagy nemzeti harcból mi is kivettük a részünket. Ott állottunk a csatasorban és elszántan hangoztattuk a nemzet követeléseit. S most, hogy a szenvedélyek nyomán fakadt eredmények gyümölcsöztetéséről van szó: mi továbbra is munkába fogunk, hogy a nagy nemzeti küzdelem eredményei haszonhajtók legyenek a nemzetre.

Ehhez kérjük a nagyközönség támogatását: mert az adhatja csak meg nekünk az erőt a további küzdelemhez. Mert ha béke van is fenn a parlamentben a magyar sorsa mindig és örökké a küzdés. Mi pedig az elől ki nem térünk, sőt részt kérünk abból is.

De nemcsak az országos kérdésekért, hanem Erdély speciális érdekeiért is küzdünk. E lap hasábjain támogatást nyer minden igaz ügy és szigoru birálatot minden: mi a köz érdeke ellen van.

Az uj negyedév közeledtével kérjük olvasóink segitségét és támogatását.

Mi ezzel szemben továbbra is erős nemzeti érzéssel, igaz hazafisággal és becsületességgel szolgáljuk a haza érdekeit.

Hazafias tisztelettel:

„Az Ujság“

szerkesztősége és kiadóhivatala.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Félévre..... 12 kor.
Negyedévre..... 6 kor.
Egy hóra ..... 2 kor.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, március 22.

— **(Kossuth Lajos emléke.)** Március 20-ikán volt tiz esztendeje, hogy a meghalt Kossuth Lajos, hazaimádkozta a magyar nemzet, hogy mint a magyar szabadság minden időkre szóló klenódiuma, magyar földben leljen örök nyugalmat. Ez a szomoruságosan gyönyörü március 20-ika, decenniuma nagy Kossuth Lajos temetése évfordulójának, méltó volt a magyar szabadság hősének emlékéhez. Pártpolitikai különbség nélkül, a magyar sziv igaz bánatával, hálájával, igaz megnyilatkozásával gyászünneppé avatta ezt a napot az egész nemzet, mely gyászoló lelkével elzarándokol a nagy évfordulón Kossuth sirjához. A gyászos évfordulót Kolozsvárt az egyetemi ifjuság ünnepelte meg, elegáns szép közönség jelenlétében. Az ifjuság ünnepe minden izében kiválóan sikerült. A változatos müsor kiemelkedőbb pontjai a következők voltak: Péterfi István joghallgató E. K.

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca

alelnök megnyitó beszéde, K. Veress Ilonka bölcsészet hallgató szavalata (Ábrányi: Kossuth sirja) és Gyárfás Elemér joghallgató emlékbeszéde Kossuthról. A jelenvoltak számos kimagasló alakjai közéletünknek osztatlan lelkesedéssel és elismeréssel adóztak minden egyes szereplőnek.

— (**Magántisztviselők értekezlete.**) A kolozsvári magántisztviselők nagyválasztmányának tisztviselő-jelölő bizottsága vasárnap délelőtt fél 10 órakor tartotta értekezletét a kereskedelmi és iparkamara nagytermében. Az értekezlet elnöke *Mina* János, a kolozsvári takarékpénztár és hitelbank főkönyvvezetője volt, a jegyzői tisztet *Biró* Artur a Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank tisztviselője töltötte be. Az értekezlet *Bocsánczy* Lászlónak, az Erdélyi bank főkönyvelőjének javaslatára egyhangulag megállapodott abban, hogy a helyi választmány legközelebbi ülésén a következő tagokat fogja a megfelelő tisztségekre nézve javaslatba hozni. Elnök *Ferenczy* Gyula bankigazgató. Társelnökök: Dr. *Gámán* József, kamarai titkár, *László* Albert igazgató, *Radó* Elek, biztositási titkár. Ügyvezető elnök: *Mina* János főkönyvelő. Titkárok: *Balázs* Gyula, kamarai jegyző és *Szivér* Elemér, biztositási hivatalnok. Tudósitók: *Biró* Artur banktisztviselő és *Gerő* Ignác, könyvelő. Jegyzők: *Frankl* Miksa, biztositási hivatalnok, *Szabó* Jenő banktisztviselő és *Kapos* Mór, erdő-ipar r. t. hivatalnok. Pénztáros: *Hevesi* Ignác, biztositási titkár. Ellenőr: *Papp* János, banktisztviselő.

Majd határozatba ment, hogy a nagyválasztmány legközelebbi ülésén, melynek idejét hirlapilag fogják közölni, — *a fönti választásokon kivül a vasárnapi munkaszünet s az állástalanság esetére való biztositásnak* jelentős kérdései kerülnek napirendre.

— (**Személyi hir.**) Dr. Bartók György erdélyi ev. ref. püspök e hó 19-én Budapestre utazott s jelen volt az uj dunamelléki püspök, Baksay Sándor beiktatásán s részt vesz több fontos biztsági ülésen. A püspök valószinüleg a jövő hét végén jő haza a fővárosból Kolozsvárra.

— (**Pályázat a fiumei hadtengerészeti iskolába.**) A honvédelmi miniszter a fiumei cs. és kir. hadtengerészeti akadémiába való felvétel tárgyában pályázati hirdetményt bocsátott ki s azt a városi hatóságnak is megküldötte. A jövő tanévben a nevezett akademia I. évfolyamába mintegy 50 növendéket vesznek fel s ezek közül többet a katonai kincstár által javadalmazott teljesen ingyenes helyre. Ezenkivül magyar állami alapitványi, tehát szintén teljesen ingyenes helyek is lesznek, a melyekre vonatkozólag azonban a miniszter a pályázati hirdetményt csak később fogja közzétenni. A pályázati hirdetményt, melyet a hivatalos órák alatt a katonai ügyosztályban bárki megtekinthet, az érdeklődők figyelmébe ajánljuk.

— (**A központi választmány ülése.**) Kolozsvár városának központi választmánya e hó 24-ikén, csütörtökön délelőtt 11 órakor tartja értekezletét a városháza tanácstermében. Az ülés tárgya az országgyülési képviselő választók 1905. évi érvénynyel biró névjegyzékeinek elkészitésére megválasztott összeiró küldöttségek munkarendjének megállapitása lesz.

— (**A város elemi iskoláinak államositása.**) A kolozsvári városi elemi iskoláknak állami kezelésbe leendő átvételét már kellő módon előkészitette a tanács. Az átvétellel egyidejüleg három uj állami iskola fölépitésének terve is napirendre került. A tervezeteket már föl is küldötték a miniszteriumhoz, mely azonban nem döntött még e kérdésben. A tanács sürgető feliratot intézett a miniszteriumhoz, melyben az ügyet soron kivül kéri elintéztetni. A feliratot szombaton nyujtotta át egy. Hegedüs Sándor országgyülési képviselő vezetése mellett, br. Feilitzsch Árhur országgyülési képviselő, Kozma Ferenc kir. tanfelügyelő és dr. Esterházy László főjegyzőből álló küldöttség Berzeviczy Albert vallás és közoktatásügyi miniszternek, ki szives készséggel kilátásba helyezte, hogy a város kérését a lehetőség szerint kedvezően intézik el.

— (**Az „Összhang“ szabadságünnepe.**) A M. Á. V. „Összhang“ önképző dal- és zene-egylet vasárnap délelőtt fél 11 órakor a Redout nagytermében az 1848-iki márciusi nagy napok emlékére nemzeti ünnepet rendezett, melynek alábbi élénk műsora az ünnepségen résztvett szépszámu közönség körében a legnagyobb tetszést keltette. Az ünnepély lefolyása a következő volt: Erkel F. Hymnus, énekelte az »Összhang« dalárdája. 2. Elnöki megnyitót mondott Török Sándor máv. felügyelő. 3. Petőfi Sándor „Nemzeti dal“ szavalta Hints Gábor. 4. Szentirmay E. »Kossuth Lajos édes apánk« énekelte az Összhang dalárda. 5. Ünnepi beszédet mondott dr. Kecskeméthy István ref. theol. tanár. 6. Szentirmay E. „Kerepesi temetőben van egy sir“ énekelte az Összhang dalárdája. 7. Március 15. Irta és szavalta Tompa Kálmán a Nemzeti Szinház tagja. 8. Szózat (Egressy B.) átdolgozta Farkas Ödön, énekelte az Összhang dalárdája. 9. Rákóczi induló, előadta a dalárda.

— (**Négy fog a sorozásért.**) Az utcák során rég nem hallott bakanóták hangzanak. A legények kart karba öltve vonulnak végig a téreken és utakon és hangzik a dal, hogy:

— Nem a világ ez a három esztendő!

Szóval soroznak. Tehát isznak. Nem, nemcsak a sorozók, hanem ők is, sőt ők főleg és ők többet: a besorozottak. Ez bánatában iszik, amaz örül a vitézi sornak és azért hörpint jókorát.... Szóval van keletje a bornak, sörnek, pálinkának s igy a fütykösnek is. Rusz Ávrám is nagyban büszkélkedett a leendő káplárosi rangjával s a vége az lett, hogy a midőn össze veszekedett a be nem sorozott Pável Jánossal, ez utóbbi, szégyenletében ugy megdühödött, hogy ott, a Redut szent udvarán egy, két, kilenc pofonnal négy fogát verte ki a káplárjelöltnek. Rusz Ávrám vére tehát máris folyt, noha még csak most szegődött be a haza védelmére. S mivelhogy a legényt el is gyöngitette a kis reduti harc, a jóságos mentők bekötözték sebzett arcát s ugy indult haza Rusz, az ő mit se sejtő, fatornyos falujába.

— (**Az asszony.**) S mivelhogy Kövessy Sándor uram, szent fogadalma dacára, negyvenedszer tért haza tegnap részegen az Ipar-utca 13. szám alatti békés családi otthonba, őnagysága, a részeg ur neje nagy tettre szánta el magát. Szerető csók helyett bottal fogadta támolygó urát és hiába volt a jobbról-balra való önkéntelen kitérés, a bot működött és Kövessy bátya, — fején több seb helylyel boritva — betegen, fekve maradt a véres tett szinhelyén. Lett riadalom, a mentők is kivonultak, az asszony pedig fájó szivel, de büszke öntudattal torkolta le háborgó lelkiismeretét. Igy akarta ugyanis ő javulásra terelni a javithatatlant.

x **A ki kertjét szereti, szép virágokat és kitünő konyhakerti terményeket akar,** az fedezze magszükségletét *Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésében Budapesten, Rottenbiller-utca 33.* A czég idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kivánatra mindenkinek *ingyen* küldi. Ezen árjegyzék az általánosan ismert, világhirü, kitünő magvakon kivül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti- és virágujdonságoknak egész sorozatát is tartalmazza. 3124 21—30

IRODALOM.

Erdős Renée regénye. Nagyobb harsonaszóvat kevés modern magyar iró vonult még fel a Parnassusra, mint Erdős Renée, kinek kötetbe gyüjtött verseit lángoló dythirambusokban magasztalta a kritika és mohó kiváncsisággal kapkodja szét a közönség. Az ifju költőnő forró szerelmi dalai ritka egyéniségről tettek is tanuságot: a fiatal, lázadó szerelmi érzés követelő heve; szenvedélyének zabolátlan lüktetése; az asszonyi lélek legmeghittebb titkainak megdöbbentő őszinteséggel való feltárása; nyelvezetének buja szingazdagsága és verselési technikájának bravuros tökéletessége — mindez igazán hivatott és őserejü talentumu költőnek mutatta Erdős Renéet. Az érdekea uj csillag a »Versek« megjelenése óta még csak fokozta a hozzá füzött várakozásokat azóta napvilágot látott munkáival, ugy, hogy méltán csigázta fel a kritika és közönség várakozását az a jelentés, mely Erdős Renée első prózai munkájának megjelenéséről szólt. A könyv — Egy leány élete — most megjelent (»Pallas« irod. és nyomdai részvénytársaság kiadása) s ime tanuságot tesz róla, hogy Erdős Renée poétai erényei a prózában is csak ugy érvényesülnek, mint verses munkáiban. Igaz, a regény tárgya is olyan, mely csak egy nő még inkább: költőnő lelkéből fakadhat: bensőséges, intim megyónása egy leánylélek rejtelmes titkainak, az áhitatos érzéseknek épp ugy, mint a bünös gerjedelmeknek s a fellángoló szerelmi indulatoknak épp oly hü festésével, mint megható suttogásával a csalódások szelid mélabujának. Alakjai is a művészi élet légköréből valók: irók, festők, szinészek, szinésznők vonulnak fel benne oly jellegzetes karakterfestéssel, mely már szinte közel jár élethü portrait-k beállításához. Szóval, művészi és érdekes a regény, mint Erdős Renée minden irása, a mit le nem tehetünk anélkül, hogy előbb egyfolytában végig ne olvassuk. — Tartalmához méltó modern és előkelő köntösben adta ki a „Pallas“ a könyvet, mely füzve 3 koronáért, a „Versek“-ével teljesen azonos diszkötésben pedig 6 koronáért kapható a kiadónál, (Budapest, V., Honvéd-utca 10.) de a könyvkereskedésekben is. Minden amateur hajlandóságu olvasó meleg figyelmébe ajánljuk.

MÜVÉSZET.

A zenekonzervatorium hangversenye.

Vasárnap este tartotta a honvédzenekarral egyesült zenekonzervatorium harmadik zenekari hangversenyét előkelő közönség jelenlétében.

Beethoven Coriolán-nyitánya volt az első szám. E mü a mesternek nem épen legnagyobb remekei közül való. Mint Reichardt irja egyik levelében, Collin a bécsi udvari hadügyi hivatal titkára irt egy Coriolans tragédiát, mely azonban csak szinpadi ügyességre valló tákolmány, és a Shakesperétől abban is különbözik, hogy a hős maga vet véget életének, nem pedig a volszkok ölik meg. — E darabhoz irta Bethoven nyitányát, melyet többször átdolgozott; de mint Lener Vilmos, Beethoven leghiresebb kommentátora megjegyzi, a zeneköltőt kedvenc szerzője Plutareh soinspirálta. Szerinte az egész művet a görög római géniusz dominálja. Némelyek szerint a Kartilen Volumnia kérését fiához tolmácsolja a költő, mikor esdekel, hogy vonuljon el Róma falai alól, de Lener azt mondja, hogy Róma szelleme lép fel itt. S ennek kifejezője a cantiléra. A mü unisononóval e hangban kezdődik, a mely majd f moll akkordban, majd dissonaneriákokban oldódik fel. Az első tizennégy taktus mintegy portále cyklopi stilben, mely ama viharos motiomhoz, vezet, mely a 15-ik taktussal kezdődik. Majd az ellenmotivumot szövi s a 77-ik taktusig a synkopsált rythmusokkal megköti a sors csomáját.“ Megszólalnak a kürtök sejtelmesen feltüntetve az éles ellentétet a sorshatalmak s a tetőpontra jutott emberi fennhéjázás között. Ekkor hozza a zenekar a második főtémát, melyben Volumnia esdekléseire ismerünk. A vivódó érzelmeknek a lelkiharca a cellok hullámzásai alatt széles modulációkkal egy középtétellé alakul át, a mely egy teljesen uj thémán épül fel, mint Lener mondja. E középtételt nevezi Lener Deusex machinának. Ez a sors határozott tagadó válaszával végződik, mely előtt a hősnek tönkre kell mennie.

Majd ujból hozza az összes motivumokat s egy pauzában feleletet kér a géniusztól, a kié igy aztán az utolsó szó, annak bizonyitékául, hogy ő diadalmaskodik a világ felett.

Az ouverture végén a kezdő hang ismétlődik, bámulatos módon festve a hős meghalását. A mily viharzó zajjal kezdődött e nyitány, oly remekül hat, összefonva a fő szólamot és az ellenmotivumot.

A művet Farkas Ödön dirigálta hatalmas, széles vonásokkal. A nüanszokra azonban majdnem semmit sem ügyeltek s a darab gyönyörü befejezése csaknem egészen elveszett. Pianokat csak akkor hallottunk, ha kevesen játszottak.

Ezután Major Gyula szinfoniájából adtak elő 2 tételt. Major magyar szinfonikus vagy legalább az akarna lenni. Az »Elégiá«-ban elfacsart népdal-motivumokat dolgoz fel minden lelemény hiján, az intermezzó bellicosoban pedig elrontott reminiscentiákat hangoztat. Minden eredetiséget nélkülöző munka, mely nem egy helyen zavaros kontrapunkt káosszá válik, a melyben csak elvétve csillan meg egy inveneciozusabb ötlet. Kár volt erre pazarolni az időt. Pedig Borsay karmester mily lelkesedéssel dirigálta a bonyodalmas művet, a konturok éles kidomboritásával, mesteri biztosságu vezetése alatt, filharmonikusaink csaknem kifogástalanul, jobb ügyhöz méltó igyekezettel akarták a darabot sikerre juttatni. Ha magyar zeneszerzők műveit akarják bemutatni, miért kisérleteznek a Major-féle szerzőkkel? Hisz most három világhirü szinfonikusunk van, kik közül kettő tisztára magyar zenét művel: Dohnányi Ernő világhirü komponista d moll szimfoniáját Richter dirigálta Manchesterben, ott van Butykay Ákos, kinek »Faust«-ját a Kaim zenekar adta elő Mossl Félix vezénylete mellett. Ott van az ép mostan feltünt Bartók Béla, kit Grieggel és Csájkovszkyval helyez egy sorba a kritika. Miért nem mutatnak be valamit ezekből akiknek müveit külföldön oly sok helyt játszák. Bizony kissé máskép élveztük volna ezeket, mint Major ur szörnyszülöttjét.

A műsor harmadik száma illusztris zeneszerzőknek Farkas Ödönnek, „Hangulatok“ c. müve volt. Három részből áll. I. Harangszó és furulyás, II. Vallomás, III. Ábrándozás a csárda romjainál. Igen érdekes munka: a zenekar csupa szin és erő. Valóban finom érzékkel utánoztatja az egyes hangszerekkel, majd a furulyát, majd a mélabus esti hangulatot, s a betyárok mulatozását. Nagy tudását s fényes hangszerelési képességeit teljesen érvényesiti e müben a szerző. De a poézis.... mintha itt-ott nem ömölne oly igaz erővel....

E müben is, mit Farkas többi müveiben, inkább a kontrapunktikus okoskodások, a neház harmoniák lépnek előtérbe s a mű tulajdonképeni gondolatai háttérbe szorulnak. Legszebb az első rész. Ujabban egy áramlat mutatkozik a zeneszerzők között a nagyobb költőiség hiányát lehetőleg takargatni és pedig mentől erősebb zajjal. Nem mondjuk, hogy Farkas is e csoporthoz tartozik, de mire való az első részben, mikor a népdal motivumokat ismétli a teljes zenekar, az a sok nagydob, kis dob, réztányér, a posamokhoz még tubát is vesz minden ok nélkül s evvel épen az ellenkezőt éri el. Szinte fülsértő volt olykor, hallani azt a nagy lármát, a mint azt a pár motivumot ismételték. Mozart csak egy rendes kis zenekarra irta müveit s mégis instrumentationalis effektusait még Berlioz sem tudta utól érni. A Vallomásokban a hegedüszólót Kovács Kálmán, városunk ismert jeles hegedüse játszott a sok érzéssel. Farkas művétől semmikép sem lehet eltagadni az eredetiségét, néha igen szép gondolatai vannak s elsőrangu és nagy tudása a legkiválóbb zenészek sorába emeli. A szerzőt, ki művét maga dirigálta, a közönség zajos óvációban részesitette s egy pálmaággal s babérkoszoruval lepte meg.

Utolsónak a Bevonulási indulót élveztük a „Cid“ből Masseneitől. A Cid a párisi opera állandó műsor darabja s a vasárnap hallott indulója hires része a darabnak. A hangszerelés legragyogóbb effektusaival felépitett müvet sok vervvel és a tematikus csoportok erőteljes kidomboritásával dirigáló Borsayt a közönség lelkesen megéljenezte.

H. E.

NEMZETI SZINHAZ.

Kolozsvár, kedden, márc. 22-én:

A dolovai nábob leánya.

Eredeti szinmü 5 felvonásban.

Kezdete 7-kor, vége fél 10 kor.

Kolozsvár, szerdán, márc. 23-án:

Nebántsvirág.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Kedd: A dolovai nábob leánya (bérlet 164. sz.)

Szerda: Nebánts-virág (b. 164. sz.)

Csütörtök: Bob herceg (b. 165. sz.)

Péntek: d. u.: A bajusz. este: A sárga csikó (bérlet 166. sz.)

Szombat: A suhanc (b. 167. sz.)

Vasárnap: d. u.: Józsi. este: Bob herceg. (bérlet 168. sz.)

—

* **Cifra nyomoruság.** Vasárnapra, Kossuth Lajos halálának tizedik évfordulójára a Sherryt tüzte ki az igazgatóság. Felszólalásunknak tudjuk be, hogy ez obszkurus operett lekerült a szinház tegnapi műsoráról s ha a szinlaoon, elég helytelenül, nem is tüntették föl az ünnepi előadás alkalmatosságának okát, mégis Csiki szellemével áldozott a szintársulat Kossuth halhatatlan lángszellemének.

Az előadást szépen megtelt ház nézte végig s az érdeklődés központja természetesen a szinház bucsuzó vendégművésznője, T. Halmi Margit volt. A művésznő gondos, finom, őszinte alakitása ujolag is nagy sikert aratott s rajta kivül Szentgyörgyi, Tóvölgyi és Mészáros jutottak hozzá a közönség elismeréséhez. T. Halmi Margitnak gyönyörü virágcsokrot nyujtottak föl az orkeszterből, a viszontlátás reményének jelül.

* **Heidelbergi diákélet.** Meyer-Förster Vilmos ur elmondhatja a dolgáról, a mivel kevés ujabb drámairó dicsekedhetik, hogy gombosttühegynyi nagyságu meséje köré olyan kedves limonádéanyagu epizódhalmazt köritett, hogy az este elmulik, ásitás és köhécselés nélkül mulik el. A néző szivét nem egyszer megmarkolja a közvetlen, benső, őszinte hang, mely végigvonul az egész alkotáson s ennek az őszinte tónusnak köszönheti a darab, hogy vékonyka váza dacára se mult ki a müsor-szinművek tárházából.

Való igaz az is, hogy egész csomó önként jónak kinálkozó szerepet rejteget Meyer-Förster szinműve. A herceg, Katica, Rüder, Lutz, mind már eredendőleg maguktól játszanak s természetesen annál szebbé válnak e szerepek, minél többet adnak hozzá a szereplők az ő saját énjükből.

A „Heidelbergi diákélet“ tegnapi előadása egyike volt a legsikerültebbeknek. Mészáros Alajos ifju hercege maga a fiatalság, a gondtalanság, a kedély. Th. Csige Böske Katica szerepében megnyerő, kedves, Szakács miniszterе kimért, helyes ekszellenciás, Megyeri komornyikja élethü, kacagtató tanulmány. Kassai, a sokoldalu, Jüttner szerepébe mélységet és sok szeretetreméltó vonást visz, Szentgyörgyi Kellermannja pedig való tiszteletet és csodálatot kiván az ő igaz nagy művészete iránt. Az a szinház, melyben egy ilyen szinészt nem becsülnek meg, nem becsüli meg önmagát.

Apróbb szerepekben Dezséri és Laczkó Aranka tüntek ki. Közönség kis számban jelent meg, de az ott levők nagy tetszéssel adóztak a főbb szereplők méltó igyekezetének. (b.)

* **Szinházi hirek.** A dolovai nábob leánya, Herceg Ferenc szinműve kerül szinre ma, a cimszerepben Tóvölgyi Margittal, kinek T. Csige Böske, Laczkó Aranka, Szakács, Mészáros, Kassai, Szegő és Tompa lesznek szereplő társai. — Nebántsvirág, Hervé két év óta pihentetett bájos operetteje szerdán szerepel a müsoron a cimszerepben Lónyai Piroskával. — Huszonötödször kerül szinre csütörtökön Huszka és Martos operetteje, a Bob herceg. A kedvelt operette 10 hónap alatt éri meg szinpadunkon ezt a jubileumot. — Pénteken két előadás lesz az ünnep alkalmából. Délután Verő György énekes vigjátékat, A bajusz-t, este Csepregi kitünő népszinművét, a Sárga csikó-t adják.

Táviratok

A függetlenségi párt üdvözlése.

Budapest, márc. 21.

Az országos függetlenségi és 48-as párt elnöke tegnap alábbi üdvözlést kapta Párisból:

A párisi magyarok meleg hazafias lelkesedéssel ünnepelték meg március 15-dikét. Lelkesedésüket tüzelte a függetlenségi 48-as párt diadala. Üdvözlik e derék hazafias pártot, kivánnak erőt és kitartást további hazafias küzdelmeiben.

1904. március 20.

A párisi magyarok.

Az országgyülési függetlenségi és 48-as párt nagyságos elnökének.

Budapest, márc. 21.

A párizsi magyarság hazafias kegyelettel emlékezett meg a nemzet apostoláról, Kossuth Lajosról. Halála tizedik évfordulójánál Nagyságodat meleg hazafias lelkesedéssel üdvözlik.

1904. márc. 20.

A párisi magyarok.

Lázongó hadkötelesek.

Budapest, márc. 21.

Kis Jenőről táviratozzák, hogy a román ajku hadkötelesek a sorozást törvénytelennek jelentvén ki, a csendőröket kövekkel megdobálták. A lázongók közül nyolcat letartóztattak.

A képviselőház szünete.

Budapest, március 21.

A képviselőház husvéti szünete 24-én veszi kezdetét.

Értéktőzsde.

Budapest, márc. 21.

Az előtőzsde kedvező bécsi jelentésekre barátságos hangulattal nyilt meg.

10 óra 30 perckor jegyeztetnek:

Osztrák hitelrészvény	645.75
Magyar hitelbank	765.—
Magyar leszám. és pénzváltóbank	455.—
Magyar jelzáloghitelbank II. kib.	516.—
Osztrák-magyar államvasut	640.—
Déli vasut	—.—
Rimamurányi vasmü	479.50
Magyar koronajáradék	98.05
Közuti vasut	577.—
Városi villamos vasut	321.—

Budapesti gabona-tőzsde.

Készáru 5 fillérrel olcsóbb. A határidő üzlet szintén lanyha.

Jegyeztetnek:

Buza ápr.	836—36
„ okt.	830—31
Zab „	663—64
Rozs „	564—65
Tengeri máj.	534—34

REGÉNY.

Utazás a hatodik földrészen.

Irta: **Koréh Endre** (28)

— Mielőtt azonban megnéznénk mi történik a harctéren, keressük meg, hol van a válságos körülmények közt a machár? Zelben nem maradhatott s arra a vészhirre, hogy a zichibek épen arra felé tartanak, ki kellett nyitni a várkastély kapuját s azon át szépen el kellett illanni.

Persze, a veszedelem miatt a nép sem ért rá, hogy sorfalat álljon s örömrivalgással bucsuzzék a menekülő machártól. Igen, de Ragomia felé a zichib sereg miatt nem lehetett menekülni, pedig eredetileg az volt a terv, hogy veszedelem esetén Kohoratba, Ragomia fővárosába mennek.

A bőrüket féltő vitéz udvaroncok is ott szerettek volna meghuzódni addig, mig diadalmenetben térhetnek vissza Zelbe.

Ez most már lehetetlenség volt.

A machár tehát Zeloménia nyugati részébe vonult.

Voltak, a kik őszinte jóakarattal azt tanácsolták, hogy ne vigyenek fényes udvart, mert az a helyzethez sem illik s nem is jó világgá kürtölni, hová menekült a hatalmas machár. De ennek az udvaroncok hevesen ellentmondtak. Csapás érheti a machárt, elveszitheti fél birodalmát, de az udvari pompáról le nem mondhat, hiszen ez a legnagyobb lealázás lenne! Később majd meglátjuk, hogy ez a copfos bölcseség is meghozta a maga eredményét.

— Bromuratinura a legvérmesebb reményekkel nézett a háboru eredménye elé. Feltétlenül biztosnak hitte a győzelmet.

El is rendelte, hogy a Ragomiából Zeloméniába bujdosó seregek inkább menjenek a machár mellé diszőrségnek, ugy sem lesz rájuk szükség a harctéren.

Ő a határnál egy meglehetős téves helyen annál a völgytorkolatnál állott, a melyon rendes, jó ut vezetett át Zichibiába. A jobb szárny a középhadtól távolabb, dél felé volt elhelyezve, mert a völgynyilás mellett emelkedő erdős hegyek benyulnak a sikságba, tehát nem volt hely a tábor számára.

Már három napja leste Bromuratinura a zichibeket, hogy majd a völgynyiláson visszakergesse őket s aztán mint üldöző nyomuljon utánuk, de azok csak nem mutatkoztak.

Nála szokatlan óvatosságból, vagy talán kiváncsiságból kémeket küldött a völgyön át, hogy nézzék meg, jön e már az ellenség, vagy hol van. Azok visszatértek, hogy nyoma sincs még az ellenségnek. Az oldalvölgyekbe nem mertek bemenni, de hát, ha a fő támadási vonalon nincsenek, ott sem lehetnek.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő
HERCZEG JENŐ.
Laptulajdonos:
GOMBOS FERENCZ

NYILTTÉR.

Tudomásul!

Szives tudomására hozzuk a n. é. közönségnek, hogy a téli idényre egy alkalmi bevásárlás folytán a **Deák Ferencz-utcza 40. sz. alatt levő nagy posztó- és gyapjuszövetáru raktárunkat**, nagyobb mennyiségü

maradék-szövetekkel

bővitettük ki, melyek a legfinomabb magyar, angol és skót gyártmányu kelmék: teljes **öltözék-, felöltő-**, ulster- és télikabátoknak nagyon czélszerűek és olcsóságuknál fogva igen alkalmasak. Továbbá a legfinomabb **fekete kelmék**

báli és szalon

öltözékeknek, a legujabb divatu szövetek, **korcsolyázó öltözékeknek** és **kostümöknek** nagy választékban.

Nagy választék szörmeárukban.

A nagyérdemü közönség szives pártfogásáért esedezik

Moskovits B.
örökösei.
Zauderer
üzletvezető.

2912 62—80

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca

422. szám.
1904. végreh.

Csődügybeni árverési hirdetmény és feltételek.

Alólirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszéknek 1904. évi 2438. számu végzése következtében **dr. Bruckner Antal ügyvéd** csődtömeggondnok által képviselt **Goldmann Izidor** csődtömege javára az A) kimutatásban 1—275. t. számai alatt felsorolt összesen **5636 korona 97 fillért** kitevő, valamint a B) 1. kimutatásban 1—118. t. számai alatt felsorolt összesen **1933 koronát** kitevő küntlevő könyvbeli (könyvbéli) követelések, a netán időközben teljesitett fizetések levonása után nyilvános árverésen eladatnak; oly hozzáadással, hogy a csődtömeg, a követelések fennállásáért és behajthatásáért szavatosságot nem vállal.

Mely árverésnek a helyi városi kir. járásbiróságnak 1904. évi V. I. 408/1. számu végzése folytán **Kolozsvárt, az igazságügyi-palota 54. számu** árverési szobában leendő eszközlésére **1904. évi márczius hó 31. napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy ezen árverésen eladandó követelések a legtöbbet igérőnek kikiáltási összegen alul is készpénzfizetés mellett el fog adatni.

Az adósok névjegyzékét fennt nevezett tömeggondnok és alulirt kiküldöttnél a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Kolozsvárt, 1904. márczius hó 16-án.

LIGETI JÓZSEF,
kir. bir. végrehajtó.

Szám: 335—1904. 3163 1—1
vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszéknek 1903. évi 13153. számu végzése következtében Kolozsvári Korona Bank részv.-társ. javára Pap Jenő és neje ellen 330 korona s jár. erejéig 1904. évi február hó 15-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján felülfoglalt és 1220 koronára becsült következő ingóságok, ugymint: butorok és egyéb nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár városi kir. járásbiróság 1904. évi VII. 1690/2. számu végzése folytán 330 korona tőkekövetelés, ennek 1903. évi augusztus hó 18-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen 49 korona 90 fillérben biróilag már megállapitott költségek erejéig Kolozsvárt, Bökert-utczán leendő eszközlésére **1904. évi márczius hó 24-ik napjának d. e. 1/2 10 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1904. évi márczius hó 9. napján.

K. Csoma Imre,
kir. bir. végrehajtó.

6799/1903. szám.
tlkvi.

Árverési hirdetmény kivonat.

A bánffy-hunyadi kir. járásbiróság, mint tlkvi hatóság közhirré teszi, hogy dr. Davidovics Sándor ügyvéd által képviselt Kalotaszegi Takarékpénztár, valamint a csatlakozott Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank és kir. kincstár végrehajtóknak Vaszár Mihály magyar-gy.-monostori lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében 252 korona tőke és jár. felhajtása czéljából a bánffy-hunyadi kir. járásbiróság területén levő, M.-Gy.-Monostor községben fekvő, a m.-gy.-monostori 505. sz. tjkvben A I. 3037. 4902. 5356. 3211/2. 3212/2. 3193/2 3178/2. 3208/2. hrsz. alatt felvett egész ingatlanokra, tehát a végrehajtási törvény 156. §-a alapján a végrehajtást szenvedett Vaszár Mihály B) 12. sorsz. alatti jutalékán kivül Krisán Floáre társtulajdonos jutalékára is 324 korona, az 1414. sz. tjkvben A + 334. 335. hrsz. alatt felvett egész ingatlanokra, tehát a végrehajtási törv. 156. § a alapján Vaszár Mihály végrehajtást szenvedett B) 2. sorszám alatti jutalékán kivül Krisán Floáre, Vaszár Anna szül. Vaszár társtulajdonosok jutalékára is 353 koronában az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1904. évi április hó 30-ik napjának délelőtti 10 órájakor M.-Gy.-Monostor** községházánál megtartandó árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át bánatpénzül készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóságtól.

Bánffy-Hunyadon, 1904. évi január hó 23-án.

Torvaly,
kir. albiró.

3162 1—1

HOGY EGÉSZSÉGÜNKET ÓVJUK, IGYUNK

BÁTHORI-FORRÁS
ÉGVÉNYES
GYÓGY-SAVANYÚVIZET
M. kir. Belügyminiszteri rendelet 6991/VIII. 1890. szám.

2999 64—306

A kisbirtokosok által

sajátkezüleg, a legnagyobb gonddal, angolnyelves és rafiás eljárással készitett, kitünő minőségü, vagyonilag szavatolt fajtiszta, I-sörendü, miniszteri szokványrendeletnek minden tekintetben megfelelő

szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas

csemege és borfaju szőlőoltások a tapasztalatok során **fajtisztának, a legjobbaknak és legmegbizhatóbbaknak bizonyultak!** — Minden nagyhangon hirdető, gyárilag füllesztett, reclamirozott, előhajtásos oltást messze felülmulnak! — Chasselás, muskotály és más legkiválóbb csemegefajokból összeválogatott

I-sőrendü lugas-gyüjtemény ára:

(melyeknek megeredéséért és jóságáért felelősség vállaltatik)
1. Kis összeállitás 15 drb ..... 5 kor.
2. Nagy összeállitás 30 drb ..... 10 kor.

a) Borfajok:	b) Csemegefajok:
Amerikai ripária portális alanyon oltott gyökeres, fás és zöld oltványok ára tavaszi szállitásra:	Árak tavaszi szállitásra értendők:
Ezer drb..... 200 k.	Ezer drb..... 220—240 k.
Száz drb..... 22 k.	Száz drb..... 25— 30 k.
Tiz drb..... 2 k 50 f.	Tiz drb. .... 3— 5 k.

Hazai szőlőfajok! Filloxeramentes!

3002 62—* **Szőlőkirály. (Delaváre.)**

A kötött talajon egyedül használható olyan rendkivül korai direttermő, melynek 25—26%-os czukor és szokatlanul nagy szesztartalmu bora igen jó, hasonló a szomorodni másláshoz és a madérához. Silányabb kerti vagy homoki borok fejavitására. Gyengébb évbeli termések házasitására nem lehet eléggé ajánlani. A delaváre franczia szigetről 17 évvel ezelőtt közvetlenül az érmellékre portált ezen perenosporának ellentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort s méltán nevezhetjük a **borok királyának. A jövő szőlőszet kincse.** Mindenütt megterem, ugy a homokon, mint a kötött agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban. Ezen beoltás nélkül termő, biztosan jól megforradott, rendkivül (tartós szivós zöldhajtása 1—20 hideget is kibiró) korán érő csemegefaj, felhozott előnyeinél fogva **megérdemli hogy** kertjeinkben, barázdákon, kerítések és házaink fala mellett s minden egyébre nem használható helyeken mint

szőlő-lugas tenyésztessék!

100 darabból álló lugas-gyüjtemény csomagolva és postán feladva csak 10 korona.

Borkirály! Mintabor 2 korona. (Delaváre!)

Ripária portális telepek! • Nagy mennyiségü ripária eladás!

Tisztán kezelt valódi érmelléki fajborok!

Palaczkokban, ugy mint hordókban, kicsinyben és nagyban a legjutányosabban beszerezhető s kivánatra válaszbélyeg ellenében bővebb felvilágositást, vagy 1 korona utánvétel mellett **mintabort küld:**

Az Érmelléki Szőlőszeti és Borászati Szakközlöny
mint Országos Hirdetési Kalauz
SZÉKELYHID = (BIHARMEGYE).

Külmagyar-utca 27. h. sz. alatt

két szoba

(butorozva vagy a nélkül)
és két lónak való istálló

kiadó!

Értekezhetni lehet:
Csiszár Gyula vármegyei főjegyzővel
3158 Monostori-út 1. sz, II. emelet. 2—3

Tégla-eladás!

1. Reményik K. ur kajántóvölgyi gőztégla és cserépgyárból
cserép-, gép- és kézitégla.
2. Friedman A. és T. urak nádastéri téglagyárból
kézi-tégla.
3. Rákóczi hegy gőztéglagyári készitményü és most frissen (kitünően) kiégetett
gép-tégla
a legkisebb, a legnagyobb mennyiségig azonnali szállitásra
irodánkba Konvéd-utca 3. (Telefon 430) megrendelhető.
GRÜNFELD H. JÓZSEF ÉS FIA
fakereskedő és butorgyáros.
Aszfalt és elszigetelő lemez, a még a készlet tart, olcsón elárusittatik.
3128 8—16

Fényképészek és Amateurök figyelmébe!

Friedlaender gyári árak!

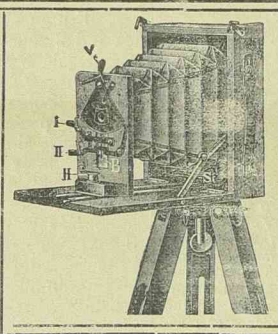

Telefonszám: 183.

Schuster Emil

Norinbergi, diszmü, játék, sport, vadászati és fényképészeti kellékek áruháza } Kolozsvárt,
Mátyás király-tér. (Gróf Rhédey-palota.)

Állványos, kézi és zseb fényképező gépek!

Minden méretü:

Fényérzékeny üveglemezek: Lumier, Germania, Agfa, Hellios, Ideal, Ringler, Schleisner, E. Schaterra.

Kodak és Agfa görfilmek

„AGFA“ kifejlesztő, rögzitő és szinező vegyszerek, oldatok.

Fényérzékeny másolópapirok: Dr Kurz Celloidin papir, Dr Leiner „ „, Velox, Leuta, Germania, N P A, Riposbronz és Electro (Bronz ezüst papirok), Celloidin és Bromezüst levelező lapok, Dr. Leiner Cell papir ivekben

Nagyitó készülékek! Lencsék (objectivek) és pillanatzárak!

Fényképészeti lámpák, másoló keretek, üveg és porczellán fürösztő tálak, Cartonok, Passepartouk és Albumok stb.

Ugyszintén a fényképezéshez szükséges — itt fel nem sorolható — kellékek dus választékban.

Állandó raktára eredeti gyári árak mellett:

az Amerikai-Német Grammophon-társ.

hangosan beszélő, szavaló, éneklő és zenélő Grammophon-gépeinek és Grammophon-lemezeinek.

Ugyszintén a valódi EDISON PHONOGRAPHOK, bejátszott eredeti és üreshengerek, valamint a legujabb EDISON törhetetlen Celluloid hengerekből.

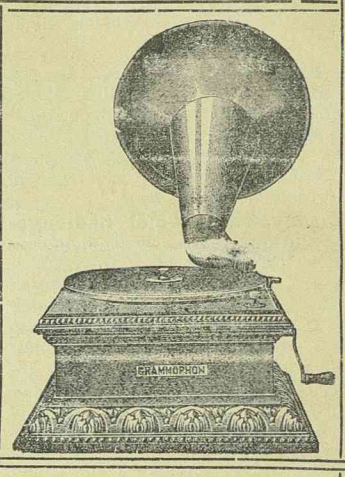

Valódi angol és franczia illatszerek!

E. Schasserra hirneves gyárának „Minerva“ fényérzékeny lemezeinek egyedüli raktára.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan!

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Államadósság, közkölcsön.		Mai záró árfolyam Pénz	Áru
Magyar aranyjáradék	—4%	118 30	118 80
„ kor. járadék	3½ „	89 50	99 —
„ kor. járadék	—4 „	98 10	98 50
1876. kel. vasuti áll. köl.	4½ „	— —	— —
1889. áll. vas. ar. kölcs.	4½ „	— —	— —
„ „ „ ez kölcs.	4½ „	— —	— —
Áll. köl. vaskapucélj. kr.	—3 „	82 50	83 50
1870. nyeremény kölcs.	100 frt	209 —	215 —
Magy. regále-kárt. kötv.	4½%	— —	— —
Horv.-Szlav. kárt.-kötv.	4 „	102 —	103 —
M. földtehermnnt. kötv.	4 „	98 15	99 15
Horv.-Szlav. » »	4— „	98 50	99 50
Tiszai és szeg. nyer. köl.	4 „	166 50	169 50
Horv.-Sz. jelz. föld. kötv.	5 „	101 —	102 —
Egyes osztr. jár. papir.	4— „	100 —	100 50
» » » ezüst.	4— „	100 —	100 50
Osztr. aranyjáradék	4 „	119 30	119 80
» koronajáradék	4 „	99 25	99 75
» áll. sorsj. 1854.	3— „	180	190 —
» » 1860-ból 500 frt	4 „	151 50	158 50
» » 1860-ból 100 frt	4 „	181 —	184 —
» » 1864-ből 100 frt	—	258 —	263 —
» » 1864-ből 150 frt	—	258 —	263 —
Budapest főv. kölcs.	4²/₁%	— —	97 25 98 —
Bdpest székes főv. kölcs.	4%	97 25	98 —
Temes-Béga v. szab. köl.	4 „	98 —	99 —
Záloglevelek, elsőbbségek.			
Belv. tkp. r. t. kor. ért.	4½%	101 —	102 —
Egyesült főv. tkptár	4½ „	100 25	101 25
» korona ért.	—4 „	98 25	99 25
Kisbirt.-orsz. földh.-int. 34 év	5 „	103 —	104 —
» 50½ évre kor. ért.	5 „	103 —	104 —
» 50½ évre — —	4½ „	101 —	102 —
M. agr. és jb. szőlőkötv.	4 „	96 75	97 75
» » járadékjegy	4⅕ „	101 —	102 —
» » záloglev. k.	4½ „	100 50	101 50
M. földhitel oszt. ért.	4½ „	— —	—
» » » » 41 é.	4 „	99 —	100 —
» » kor. é. 50 évre	4 „	98 25	99 25
» » kor. é. 63 évre	4½ „	88 40	89 40
» » szab. és talajjav.	4 „	98 —	99 —
Magy. jelzálog-hitelbank	4½ „	100 25	101 25
„ ugyanaz 50 évre	4½ „	100 25	101 25
„ „ — —	4 „	98 50	99 50
„ 50 évre kor. é.	4 „	98 50	99 50
M. orsz. közp. t.-p.	4½ „	100 50	101 50
M. t.-p k. jelz. bankja	4½ „	101 —	102 —
» « közs. kötv.	4 » „	101 —	102 —
» » » »	4 „	98 50	99 50
Pesti haz. tp. közs. k.	4½ „	100 25	101 25
» » » » kor. é.	4 „	98 —	99 —
Pesti m. keresk. bank	4½ „	100 25	101 25
» » » » kor. é.	4 „	98 25	99 25
» közs. k. viszf 110 frt	4 „	107 —	108 —
» » » » 105 k.	4 „	99 25	100 25
Adria tengerh. r. t.	4½ „	97 50	98 50
Bpest-közuti v. t.	4 „	100 —	101 —
Bpest villamos v. vasut	4 „	98 50	99 50
Bpest-pécsi vasut	4 „	96 50	97 50
Kassa-oderb. 1889. ez.	4 „	99 —	100 —
» » 1889. ar.	4 „	118 —	119 —

Bankok részvényei.		Mai záró árfolyam Pénz	Áru
Angol-Osztrák bank	5%	279 —	281 —
Budapesti bankegyesület	5 „	103 —	106 —
Első magyar iparbank	5 „	330 —	335 —
Fiumei hitelbank	5 „	139 —	142 —
Hazai bank részv.-társ.	5 „	210 —	212
Hermes m. ált. v.-ü r. t.	4 „	240 —	260 —
Horvát orsz. jelzálogbank	5 »	230 —	235 —
Magy. agrár- és jár.-b. rt.	—	450 —	460 —
Magy. általános hitelbank	5 „	763 50	774 —
Magy. ipar- és keresk. bank	5 „	— —	— —
Magy. jelz.-hit.-bank l. kib.	5 „	515 50	516 50
Magyar kereskedelmi r.-t.	5 „	567 —	568 —
Magyar leszámitolóbank.	5 „	449 75	450 25
M.-tak.-p. közp. jelz. bankja	5 „	1070 —	1095 —
Osztrák hitelintézet	5 „	645 50	646 —
Osztrák-magyar bank	5 „	1608 —	1618 —
Pesti m. keresk. bank	5 „	2745 —	2755 —
Takarékpénztárak.			
Belvárosi tak.-pénzt. r.-t.	5%	225 —	226 —
Budapest III. kerületi		— —	— —
Budapest-Erzsébetvárosi		— —	— —
Bud. tp. és orsz. zálogk. rt.		409 —	414 —
Egyesült Bpest fővárosi		2300 —	2306 —
Magy. ált. tak.-pénzt rt.		550 —	558 —
Magyar orsz. központi		1570 —	1580 —
Pesti hazai első tak.-p.		20900 —	21100 —
Biztositó társaságok.			
Bécsi biztositó társulat	5%	435 —	445 —
Bécsi élet- és jár.-bizt. társ.	5 „	610 —	625 —
Első m. ált. bizt.-társ	—	7975 —	8050 —
Fonciére pesti bizt. int.	5%	230 —	240 —
Magy. jég- és viszontb. rt	5 „	218 —	323 —
»Nemzeti« baleset bizt. rt.	5 „	240 —	242 —
Pannonia viszontb. int.		2100 —	2200 —
Gőzmalmok.			
Konkordia malom		180 —	190 —
Első budapesti malom.		1230 —	1240 —
Erzsébet malom.		437 —	442 —
Luiza malom.		235 —	245 —
Pesti henger malom.		800 —	850 —
Molnárok és sütők malma.		390 —	400 —
Pesti Viktória malom.		502 —	510 —
Különféle vállalatok.			
Bp.-szt.-lőrinc téglagyár rt.		302 —	310 —
Egyes. tégla- és cement gy.	5%	50 —	51 —
Ész.-magyarorsz. kőszénb.	5 »	220 —	226 —
F.-m. orsz. bánya és kohómü	5 »	480 —	490 —
Kőbányai gőztéglagy. rt.		970 —	975 —
Kőszénb. és téglagy. rt.		458 —	462 —
Rákosi téglagyár		— —	150 —
Magyar aszfalt részv.-t.	5%	98 —	100 —
Magy. ált. kőszénb. rt.		265 —	270 —
Magy. keramiai-gyár rt.	5 »	115 —	130 —
Salgó-tarjáni kőszénb.	5 »	541 —	543 —
Ujlaki tégla- és mészégető		307 —	312 —
Első m. gazd. gépgyár rt.	5 »	163 —	168 —
»Danubius« m. hajógy. rt.	5 »	145 —	150 —
Ganz és társa v.-ö. r.-t.		2850 —	2950 —

		Mai záró árfolyam Pénz	Áru
Magy. vag. és gép. r.-t.		— —	— —
Nicholson gépgyár r.-t.		200 —	210 —
Rima-mur. S.-t. vasmü r.-t.	5%	477 —	478 —
Schlick-féle gépgyár		335 —	340 —
Athenaum		220 —	230 —
Franklin-társulat		500 —	510 —
»Pallas« irod. és ny. r.-t.		— —	— —
Pesti könyvnyomda r.-t.		2700 —	2800 —
Ált. vaggon-kölcsönző r.-t.	5%	680 —	700 —
Bihar-Szilágyi olajipar r. t.		280 —	290 —
Brassói cellulose gyár		320 —	328 —
Budapesti ált. vil. r.-t.		308 —	312 —
Első magyar betüöntő r.-t.		205 —	215 —
Első magy. gyapjum. gy.		520 —	— —
Első magy. rész.-serfőző		2400 —	2450 —
Első magy. sertéshiz. r.-t.		470 —	500 —
Első magy. szálloda r.-t.		515 —	525 —
Fiumei rizshántó és kem gyár		2625 —	2675 —
Gschwind féle szeszgyár		950 —	1000 —
»Hungária« mütrágya-gyár		215 —	225 —
Kőbányai polg. serfőző r.-t.		285 —	290 —
M. cukoripar részv.-társaság		1600 —	1630 —
Magy. vasuti forgalmi rt.	5%	355 —	360 —
Magyar villámossági r.-t.	5 »	285 —	290 —
Nemzetközi villámos társ.	5 »	545 —	550 —
Nemzetk. wag.-kölcs. r.-t.	5 »	540 —	560 —
Adriai tenger haj. rt.	5 »	482 —	484 —
Budapesti közuti vaspálya		— —	— —
» » nov. közep.		587 —	588 —
» « és v. jegy		375 —	380 —
Bpesti vill. városi vasut	5%	320 50	321 50
Bpest-ujpest-rksp. vill. vasut		170 —	175 —
Déli vasut		52 —	53 —
Cs. és kir. dunagőzh. társ.	5%	850 —	860 —
Kassa-oderbergi vasut	4%	376 —	380 —
Magyar gácsországi vasut	5 »	400 —	401 —
Osztr. magy. allamv.	5 »	639 50	640 —
Sorsjegyek.			
Bazilika sorjegy		18 50	20 50
» osztr. felülbély.		21 —	23 —
Bécsv. ny.-k 1874-b.		500 —	520 —
Budavári sorsj.		160 —	170 —
» osztr, felülbély.		168 —	175 —
»Jó szív« egyes. sorsjegy.		9 75	10 75
» osztr. felülbély.		9 75	10 75
Magy. vörös-kereszt		26 —	27 —
» » o. felülb.		28 75	30 75
Olasz vörös-kereszt		42	44 —
» » o. felülb.		45 —	47 —
Osztr. vörös-kereszt.		54 —	56 —
Osztrák hitelintézet sorj.		465 —	475 —
Pálffy-sorsjegy		160 —	170 —
Pénznemek és váltók.			
Arany. magy. v. o. vert		11 35	11 43
Ném. b. bankj. (100 mrk.)		117 42	117 77
Franczia bj. (100 frank)		95 57	95 77
Olasz bankj. (1o0 líra)		95 15	95 45
Papirrubel darabonként		2 53	2 54
Váltók London, 1o font st.		240 42	240 42
» német bankp. 100. m.		117 42	117 67

Iskola Alapítvány — Kolozsvári Közuniti Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală — BCU Cluj Napoca

Nyomatott: Gombos Ferencz Lyceum-könyvnyomdájában, Kolozsvárt.